

Zitting 1980–1981

11 270

Vervanging van de Wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen (Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen)

Nr. 19

TWEEDE NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen door een nieuwe wet te vervangen en de nieuwe wet, in aanmerking genomen de in het algemeen op het gebied van de zorg voor de volksgezondheid bestaande regelingen, in hoofdzaak betrekking te doen hebben op personen die op grond van een rechterlijke uitspraak in een psychiatrisch ziekenhuis worden opgenomen of verblijven;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Algemeen

Artikel 1

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder:
 - a. Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne;
 - b. hoofdinspecteur: de geneeskundige hoofdinspecteur voor de geestelijke volksgezondheid;
 - c. inspecteur: de bevoegde geneeskundige inspecteur voor de geestelijke volksgezondheid;
 - d. stoornis van de geestvermogens: een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens;
 - e. gestoord zijn in zijn geestvermogens: een stoornis van de geestvermogens hebben;
 - f. gevaar: gevaar voor een of meer personen – degene die het gevaar veroorzaakt daaronder begrepen – of voor de algemene veiligheid van personen of goederen;

- g. echtgenoot: de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot;
 - h. psychiatrisch ziekenhuis of ziekenhuis:
 - 1°. een voor de toepassing van de Ziekenfondswet (Stb. 1964, 392) of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 1976, 617) als ziekenhuis, verpleeginrichting of zwakzinnigeninrichting erkende of aangewezen inrichting of afdeling daarvan, voor zover die inrichting of afdeling blijkens de erkenning of aanwijzing gericht is op de behandeling van psychiatrische patiënten en mede geschikt is voor alle of bepaalde categorieën van met toepassing van hoofdstuk VI, § 1, opgenomen psychiatrische patiënten;
 - 2°. een psychiatrische afdeling van een academisch ziekenhuis;
 - i. arts: een arts, hier te lande bevoegd tot het uitoefenen van de geneeskunst;
 - j. psychiater: een geneeskundige, in het register van erkende specialisten van de daartoe door Onze Minister aangewezen beroepsorganisatie van geneeskundigen ingeschreven voor het specialisme psychiatrie of voor het specialisme zenuw- en zielsziekten;
 - k. instelling: een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, stichting of instelling, welke zich blijkens haar statuten of reglementen toelegt op het bevorderen van de psycho-sociale of de sociaal-psychiatrische zorg ten behoeve van personen die gestoord zijn in hun geestvermogens.
2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde heeft de gene die met betrokkene een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft gelijke bevoegdheden als de echtgenoot.
 3. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt onder «geneesheer-directeur» mede verstaan de arts die, hoewel geen directeursfunctie bekleedende, belast is met de zorg voor de algemene gang van zaken op geneeskundig gebied in het psychiatrisch ziekenhuis.
 4. Voor de toepassing van deze wet wordt onder «rechter» verstaan de enkelvoudige kamer van een arrondissementsrechtbank, als bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de Wet op de Rechterlijke Organisatie, met dien verstande echter dat voor de behandeling van zaken met betrekking tot minderjarige personen die gestoord zijn in hun geestvermogens, onder «rechter» wordt verstaan de enkelvoudige kamer, bedoeld in artikel 58a, eerste en tweede lid, van die wet. Indien toepassing is gegeven aan artikel 7, eerste lid, wordt in afwijking van wat bepaald is in de eerste volzin van dit lid onder «rechter» verstaan de meervoudige kamer van een arrondissementsrechtbank, als bedoeld in artikel 49, eerste lid, van die wet.
 5. Onze Minister kan bepalen, welk college voor de toepassing van deze wet ten aanzien van psychiatrische ziekenhuizen van Rijk, provincie of gemeente als bestuur wordt aangemerkt.

HOOFDSTUK II

Opneming

§ 1. *Voorlopige machtiging met betrekking tot niet in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende personen*

Artikel 2

1. De rechter kan op vordering van de officier van justitie een voorlopige machtiging verlenen om iemand die gestoord is in zijn geestvermogens, in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen en te doen verblijven.
2. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend indien naar het oordeel van de rechter
 - a. de stoornis van de geestvermogens betrokkene gevaar doet veroorzaken, en
 - b. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend.
3. Voor opneming en verblijf in een psychiatrisch ziekenhuis is een machtiging als bedoeld in het eerste lid vereist indien ter zake van zodanige opneming en verblijf

- a. de betrokkene geen blijk geeft van de nodige bereidheid en deze twaalf jaar of ouder is,
- b. de ouders die gezamenlijk of de ouder die alleen de ouderlijke macht over de betrokkene uitoefenen, de voogd dan wel de curator, van oordeel zijn dat opnemning en verblijf niet moeten plaatsvinden, of
- c. de ouders die gezamenlijk de ouderlijke macht over de betrokkene uitoefenen, van mening verschillen.

Artikel 3

1. Tot het indienen van een verzoek, gericht op het verkrijgen van een voorlopige machtiging als bedoeld in artikel 2, zijn bevoegd:
 - a. de echtgenoot;
 - b. de ouders die de ouderlijke macht uitoefenen dan wel een van hen, en elke meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn, niet zijnde een ouder, en in de zijlijn tot en met de derde graad;
 - c. de voogd of curator van betrokkene.
2. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan aan de officier van justitie bij de volgens artikel 5, vierde lid, bevoegde rechtbank.

Artikel 4

1. Bij een verzoek als bedoeld in artikel 3 moet worden overgelegd een verklaring van een psychiater, waaruit blijkt dat de persoon wiens opnemning wordt verzocht, is gestoord in zijn geestvermogens en dat het geval, bedoeld in artikel 2, zich voordoet.
2. De verklaring moet ten hoogste zeven dagen voor het verzoek zijn opge maakt en ondertekend. De verklaring is met redenen omkleed.
3. De psychiater die de verklaring afgeeft, pleegt zo mogelijk tevoren overleg met de huisarts van betrokkene. Indien de psychiater die de verklaring afgeeft, niet is de behandelend psychiater van betrokkene, pleegt hij tevoren zo mogelijk tevens overleg met de behandelend psychiater.
4. In bijzondere omstandigheden kan, met toestemming van de inspecteur in wiens ambtsgebied betrokkene zich bevindt, een arts, niet zijnde een psychiater, de in het eerste lid bedoelde verklaring afgeven. Het tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
5. Indien betrokkene minderjarig is, moet tevens worden overgelegd een uittreksel uit het in artikel 244 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register, of een verklaring van de griffier van het kantongerecht dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat.
6. Indien betrokkene onder curatele is gesteld, moet tevens worden overgelegd een uittreksel uit het in artikel 391 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register.

Artikel 5

1. Indien een verzoek als bedoeld in artikel 3 is gedaan, is de officier van justitie verplicht bij de rechter een vordering in te stellen tot het verlenen van een voorlopige machtiging, tenzij hij het verzoek kennelijk ongegrond acht of minder dan een jaar verstreken is sedert een vorige vordering is ingesteld die op dezelfde persoon betrekking had en uit het verzoek niet blijkt van nieuwe feiten.
2. Indien zich naar het oordeel van de officier van justitie een geval voordoet als bedoeld in artikel 2 stelt hij, ook indien hij daartoe niet ingevolge het eerste lid verplicht is, bij de rechter een vordering in tot het verlenen van een voorlopige machtiging.
3. Bij de vordering als bedoeld in het eerste en tweede lid worden de in artikel 4 bedoelde bescheiden alsmede – indien aanwezig – het verzoek als bedoeld in artikel 3 overgelegd.
4. Bevoegd is de rechtbank van de woonplaats van de betrokkene of, bij gebreke van een woonplaats in Nederland, van zijn werkelijk verblijf.

Artikel 6

1. Alvorens op de vordering te beschikken hoort de rechter degene ten aanzien van wie de machtiging is gevorderd, tenzij de rechter vaststelt dat de betrokkene niet bereid is zich te doen horen. Indien de betrokkene in Nederland verblijft, maar buiten staat is zich naar de rechtbank te begeven, zal de rechter, door de griffier vergezeld, hem te zijner verblijfplaats horen. Indien de betrokkene reeds in een psychiatrisch ziekenhuis of in een ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, verblijft, wordt de rechter, vergezeld van de griffier, door het ziekenhuis in de gelegenheid gesteld hem aldaar te horen. Indien de betrokkene niet in Nederland verblijft, wordt de verdere behandeling van de vordering aangehouden totdat hij in Nederland kan worden gehoord.

2. De betrokkene die minderjarig is of onder curatele is gesteld, is bekwam in deze procedure in rechte op te treden.

3. De rechter voegt aan de betrokkene een raadsman toe, tenzij de betrokkene daartegen bezwaar maakt. De artikelen 38, 39, 45–49, 50, eerste lid, en 51 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

4. De rechter doet zich, zo mogelijk, voorlichten door:

- a. degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend;
- b. de echtgenoot van betrokkene;
- c. degene door wie betrokkene wordt verzorgd;

d. de ouders van de betrokkene, die de ouderlijke macht uitoefenen, indien deze minderjarig is;

e. de voogd of de curator van de betrokkene;

f. de instelling of psychiater die betrokkene behandelt of begeleidt;

g. de arts die de verklaring, bedoeld in artikel 4, heeft afgegeven.

De rechter kan zich doen voorlichten door een of meer van de in artikel 3 bedoelde bloedverwanten, die het verzoek niet hebben ingediend.

5. De rechter kan onderzoek door deskundigen bevelen en is bevoegd deze deskundigen, alsmede getuigen op te roepen, desgewenst door de griffier.

6. Indien de rechter dit gewenst oordeelt, kan hij degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend, verplichten te verschijnen.

7. De rechter beslist zo spoedig mogelijk, in hoogste aanleg.

8. De griffier zendt een afschrift van de beschikking aan:

- a. de betrokkene,
- b. de raadsman van betrokkene,
- c. de verzoeker, indien de zaak aanhangig gemaakt is op verzoek van een der in artikel 3 bedoelde personen, en aan
- d. de officier van justitie.

9. Van een beschikking waarbij een voorlopige machtiging wordt verleend, geeft de griffier tevens kennis aan de ouders die de ouderlijke macht uitoefenen, de voogd of de curator, indien betrokkene minderjarig of onder curatele gesteld is.

10. Van een beschikking waarbij op de vordering tot het verlenen van een voorlopige machtiging afwijzend wordt beschikt, geeft de griffier tevens kennis aan de personen en instellingen, die door de rechter zijn gehoord. De in de eerste volzin bedoelde kennisgeving wordt – ook indien de betrokken personen en instellingen door de rechter niet zijn gehoord – in elk geval gedaan aan de in het vierde lid, onder b tot en met g, genoemde personen en instellingen, aan een der naaste bloedverwanten, aan de huisarts van betrokkene alsmede aan de inspecteur.

11. Bij de kennisgeving aan de inspecteur, bedoeld in het tiende lid, voegt de griffier afschrift van de geneeskundige verklaring. De toezending van de verklaring geschiedt bij aangetekend schrijven.

Artikel 7

1. Indien de rechter de zaak ongeschikt acht voor behandeling door een enkelvoudige kamer, verwijst hij de zaak onverwijld naar de meervoudige kamer.
2. Artikel 6 is van overeenkomstige toepassing bij behandeling door de meervoudige kamer.

Artikel 8

1. De voorlopige machtiging kan niet meer ten uitvoer worden gelegd wanneer meer dan twee weken na haar dagtekening zijn verlopen.
2. Indien in de eerste week na de dagtekening van de voorlopige machtiging door de daarvoor in aanmerking komende psychiatrische ziekenhuizen nog niet tot opneming is overgegaan, kan degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, eerste lid, heeft gedaan, of de officier van justitie die op grond van artikel 5 de voorlopige machtiging heeft gevorderd, zich in verbinding stellen met de inspecteur. De inspecteur verleent zo nodig bemiddeling ter bespoediging van de opneming.
3. Bij de opneming van de betrokkene in een psychiatrisch ziekenhuis wordt een afschrift van de in artikel 4 bedoelde geneeskundige verklaring aan het ziekenhuis overgelegd.
4. De voorlopige machtiging heeft een geldigheidsduur van vier weken na de dag waarop de betrokkene in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen.

Artikel 9

De geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis waarin de betrokkene is opgenomen, doet van deze opneming zo spoedig mogelijk mededeling aan de griffier van de rechtbank die de machtiging heeft gegeven en aan de officier van justitie.

Artikel 10

1. Na ontvangst van de in artikel 9 bedoelde mededeling geeft de griffier van het verlenen van de voorlopige machtiging – onder vermelding van het psychiatrisch ziekenhuis waar betrokkene is opgenomen – kennis aan:
 - a. de personen en instellingen, die door de rechter zijn gehoord, met uitzondering van degene die het verzoek, bedoeld in artikel 3, heeft ingediend;
 - b. de inspecteur en de officier van justitie in wier ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen.
2. De in het eerste lid, onder a, bedoelde kennisgeving wordt – ook indien de betrokken personen en instellingen door de rechter niet zijn gehoord – in elk geval gedaan aan de in artikel 6, vierde lid, onder b tot en met g, genoemde personen en instellingen, aan een der naaste bloedverwanten alsmede aan de huisarts van betrokkene.
3. Bij de in de vorige leden bedoelde kennisgeving aan de inspecteur, aan de psychiater die de betrokkene voor de opneming behandelde en aan de huisarts, voegt de griffier afschrift van de geneeskundige verklaring, bedoeld in artikel 4. De toezending van de verklaring geschiedt bij aangetekend schrijven.

Artikel 11

Aan de geneesheer-directeur en aan de arts aan wiens zorg de betrokkene is toevertrouwd, geeft de griffier desgevraagd nadere inlichtingen omtrent hetgeen de rechter bij de behandeling van de vordering tot voorlichting heeft gediend.

Artikel 12

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verzoekschrift bedoeld in artikel 3, en de geneeskundige verklaring, bedoeld in artikel 4.

§ 2. Voorlopige machtiging met betrekking tot reeds vrijwillig in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende personen

Artikel 13

1. De rechter kan op vordering van de officier van justitie met betrekking tot een persoon die anders dan op grond van een rechterlijke uitspraak of van een last van de burgemeester overeenkomstig § 5 van dit hoofdstuk in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, een voorlopige machtiging verlenen.

2. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend indien naar het oordeel van de rechter

a. betrokkene gestoord is in zijn geestvermogens en deze stoornis betrouwbare gevaar doet veroorzaken, en

b. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten het ziekenhuis kan worden afgewend.

3. Voor het verdere verblijf van de betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis is een machtiging als bedoeld in het eerste lid vereist, indien de daartoe met overeenkomstige toepassing van artikel 2, derde lid, bevoegde persoon of personen ervan blijk geven het verblijf te willen beëindigen.

Artikel 14

1. Indien de geneesheer-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis van oordeel is dat met betrekking tot een in dit ziekenhuis verblijvend persoon aanleiding bestaat tot toepassing van artikel 13, doet de geneesheer-directeur daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan de in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen en aan de officier van justitie in wiens ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen. Indien de geneesheer-directeur niet bekend is met alle in artikel 3, eerste lid, onder b, bedoelde bloedverwanten of indien hun aantal een beperking noodzakelijk maakt, doet hij de in de vorige volzin bedoelde mededeling voor wat betreft de bloedverwanten alleen aan de naaste bloedverwant of bloedverwanten.

2. Bij de mededeling aan de in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen wordt vermeld dat een schriftelijke verklaring waarin de gronden worden aangegeven die tot het oordeel hebben geleid, op een daartoe strekkend verzoek door de geneesheer-directeur zal worden toegezonden.

3. Bij de mededeling aan de officier van justitie voegt de geneesheer-directeur een schriftelijke verklaring waarin de gronden worden aangegeven, die tot het oordeel hebben geleid.

4. Een schriftelijke verklaring als bedoeld in het tweede en derde lid, wordt bij aangetekend schrijven verzonden.

5. Tenzij hij voornemens is aan de burgemeester een verzoek te doen overeenkomstig artikel 16, stelt de geneesheer-directeur de betrokkene ervan in kennis dat hij toepassing van artikel 13 noodzakelijk acht en terzake het nodige heeft verricht.

Artikel 15

1. Op grond van de mededeling van de geneesheer-directeur als bedoeld in artikel 14, eerste lid, kunnen de personen, genoemd in artikel 3, eerste lid, binnen een week na de dag van verzending van de mededeling schriftelijk aan de officier van justitie bij de volgens het vierde lid bevoegde rechtbank verzoeken bij de rechter een vordering in te stellen tot het verlenen van een voorlopige machtiging.

2. Bij een verzoek als bedoeld in het eerste lid moeten worden overlegd de mededeling en de verklaring, bedoeld in artikel 14, alsmede, indien de betrokken patiënt minderjarig is of onder curatele gesteld, de in artikel 4, vijfde en zesde lid, bedoelde bescheiden.

3. Artikel 5, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing. Bij de vordering van de officier van justitie worden de in artikel 14 bedoelde mededeling en verklaring, de in artikel 14, vijfde en zesde lid, bedoelde bescheiden alsmede – indien aanwezig – het verzoek als bedoeld in het eerste lid overgelegd.

4. Bevoegd is de rechtbank van het arrondissement waarin het ziekenhuis waarin de patiënt is opgenomen, is gelegen. Wanneer de betrokkene na de mededeling van de geneesheer-directeur als bedoeld in artikel 14, eerste lid, is overgebracht naar een ziekenhuis in een ander arrondissement, kan de oorspronkelijk bevoegde officier van justitie dan wel – na de vordering van de officier van justitie – kan de oorspronkelijk bevoegde rechter besluiten de behandeling van de zaak voort te zetten. De rechter kan evenwel verwijzing van de behandeling van de vordering naar de rechter van dat andere arrondissement bevelen.

5. De vordering tot het verlenen van een voorlopige machtiging wordt zo spoedig mogelijk ingesteld, doch in elk geval binnen twee weken na de dag van verzending van de mededeling bedoeld in artikel 14. De officier van justitie deelt aan de geneesheer-directeur schriftelijk mede dat de vordering is ingesteld of dat hij overeenkomstig artikel 5, eerste lid, heeft besloten geen vordering in te stellen.

6. Met betrekking tot de behandeling van de vordering door de rechter zijn de artikelen 6 en 7 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de rechter in elk geval beslist binnen drie weken na het instellen van de vordering.

7. De voorlopige machtiging heeft een geldigheidsduur van vier weken na haar dagtekening.

8. De artikelen 10, 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing. Artikel 10 wordt in deze gevallen toegepast zodra de machtiging is verleend.

Artikel 16

1. De geneesheer-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis, die met betrekking tot een in dit ziekenhuis verblijvende persoon een mededeling als bedoeld in artikel 14, eerste lid, heeft gedaan, kan de burgemeester van de gemeente waar het ziekenhuis is gelegen, verzoeken last te geven om de betrokkene gedurende de periode, benodigd voor de toepassing van artikel 15, in het psychiatrisch ziekenhuis te doen verblijven ondanks zijn wil tot beëindiging van dit verblijf. Bij het verzoek worden aan de burgemeester overgelegd de mededeling en de verklaring, bedoeld in artikel 14, eerste en tweede lid.

2. De last kan slechts worden gegeven als het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat de beslissing op de vordering door de betrokkene niet buiten het psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewacht. De artikelen 27, 29 en 30 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de mededeling en verklaring, bedoeld in artikel 14, eerste en tweede lid, in de plaats treden van de verklaring, bedoeld in artikel 26.

3. Indien de burgemeester een last als bedoeld in het eerste lid geeft, is artikel 31, zesde lid, van toepassing met betrekking tot het in artikel 15 bepaalde.

§ 3. Eerste machtiging tot voortgezet verblijf

Artikel 17

1. De rechter kan op vordering van de officier van justitie met betrekking tot een persoon die op grond van een voorlopige machtiging in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, een machtiging tot voortgezet verblijf verlenen.

2. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend indien naar het oordeel van de rechter:
 - a. de stoornis van de geestvermogens van betrokkene ook na verloop van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging aanwezig zal zijn en deze stoornis betrokkene ook dan gevaar zal doen veroorzaken, en
 - b. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten het ziekenhuis kan worden afgewend.
3. Met betrekking tot de voortzetting van het verblijf van de betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis na verloop van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging is artikel 2, derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18

1. Indien de geneesheer-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis van oordeel is dat met betrekking tot een in dit ziekenhuis op grond van een voorlopige machtiging verblijvend persoon aanleiding bestaat tot toepassing van artikel 17, is artikel 14 van overeenkomstige toepassing. De mededeling, bedoeld in artikel 14, eerste lid, wordt in elk geval gedaan aan diegene der in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen, die het verzoek met betrekking tot de voorlopige machtiging heeft ingediend. Bij de mededeling op grond van artikel 14, derde lid, aan de officier van justitie voegt de geneesheer-directeur een afschrift van het in artikel 37 bedoelde behandelingsplan en een bericht over de stand van uitvoering daarvan. Indien dit behandelingsplan niet tot stand is gekomen, doet de geneesheer-directeur daarvan mededeling, onder vermelding van de daarvoor bestaande redenen. Indien artikel 37, vijfde lid, derde volzin, tijdens de voorlopige machtiging toepassing heeft gevonden, wordt zulks met redenen omkleed bij de mededeling vermeld.
2. De mededeling van de geneesheer-directeur, bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan zo spoedig mogelijk na de oordeelsvorming daaromtrent, doch in ieder geval ten minste een week voor het einde van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging.
3. De geneesheer-directeur zendt een afschrift van het in het eerste lid bedoelde behandelingsplan en van het bericht over de stand van uitvoering daarvan aan de inspecteur.
4. Artikel 15, eerste tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing. Door de officier worden ook het in het eerste lid bedoelde behandelingsplan, het bericht over de stand van uitvoering daarvan alsmede de overige op grond van het eerste lid van de geneesheer-directeur ontvangen mededelingen aan de rechter overgelegd.
5. De vordering tot het verlenen van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf wordt zo spoedig mogelijk ingesteld, doch in elk geval voor het einde van de geldigheidsduur van de voorlopige machtiging. De griffier deelt aan de geneesheer-directeur schriftelijk mede dat de vordering is ingesteld of dat overeenkomstig artikel 5, eerste lid, door de officier is besloten geen vordering in te stellen.
6. Met betrekking tot de behandeling van de vordering door de rechter zijn de artikelen 6, met uitzondering van het zevende lid, en 7 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de rechter in elk geval beslist binnen drie weken na het instellen van de vordering. De artikelen 10, 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing. Artikel 10 wordt in deze gevallen toegepast zodra de machtiging is verleend.

Artikel 19

1. De eerste machtiging tot voortgezet verblijf als bedoeld in artikel 17 wordt gegeven voor de duur van zes maanden na haar dagtekening.
2. Een beschikking waarbij een eerste machtiging tot voortgezet verblijf is verleend, is bij voorraad uitvoerbaar.
3. Indien de vordering tot het verlenen van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf wordt afgewezen, kan de rechter op grond van bijzondere omstandigheden bepalen dat het ontslag eerst wordt verleend wanneer de afwijzing onherroepelijk is geworden.

Artikel 20

1. Tegen de beschikking op een vordering tot het verlenen van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf kunnen degene die het verzoek tot het instellen van de vordering heeft ingediend, de officier van justitie die de vordering heeft ingesteld, of de patiënt binnen veertien dagen na de dagtekening van de beschikking beroep instellen bij het gerechtshof te Arnhem.

2. De griffier draagt zorg dat bij de toezending ingevolge artikel 6, achtste lid, van een afschrift van de beschikking aan de patiënt en aan degene die het verzoek tot het instellen van de vordering heeft ingediend, mededeling wordt gedaan van het rechtsmiddel dat tegen de beschikking openstaat, en van de termijn binnen welke dat rechtsmiddel kan worden aangewend. Na van de griffier van het gerechtshof een kennisgeving te hebben ontvangen dat beroep is ingesteld, zendt hij de op de beschikking betrekking hebbende stukken aan het gerechtshof.

3. Artikel 6, met uitzondering van het zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Wordt de beschikking waarbij een eerste machtiging tot voortgezet verblijf is verleend, door het verlopen van de beroepstermijn of door handhaving in beroep onherroepelijk na het tijdstip waarop de voorlopige machtiging door tijdsverloop is vervallen, dan gaat de termijn van de bedoelde machtiging tot voortgezet verblijf, in afwijking van het bepaalde in de artikelen 19, eerste lid, en 23, eerste lid, op dat tijdstip in.

5. Wordt in beroep een eerste machtiging tot voortgezet verblijf verleend, terwijl in eerste aanleg op de desbetreffende vordering afwijzend is beschikt, dan is met betrekking tot de termijn van de in beroep verleende machtiging het in het vierde lid bepaalde van overeenkomstige toepassing.

§ 4. *Latere machtiging tot voortgezet verblijf*

Artikel 21

1. De rechter kan op vordering van de officier van justitie met betrekking tot een persoon die op grond van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, een machtiging tot voortgezet verblijf verlenen.

2. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend indien naar het oordeel van de rechter

a. de stoornis van de geestvermogens van betrokkene ook na verloop van de geldigheidsduur van de eerste machtiging tot voortgezet verblijf aanwezig zal zijn en deze stoornis betrokkene ook dan gevaar zal doen veroorzaken, en

b. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten het ziekenhuis kan worden afgewend.

3. Met betrekking tot de voortzetting van het verblijf van de betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis na verloop van de geldigheidsduur van de eerste machtiging tot voortgezet verblijf is artikel 2, derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22

1. Indien de geneesheer-directeur van een psychiatrisch ziekenhuis van oordeel is dat met betrekking tot een in dit ziekenhuis op grond van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf verblijvend persoon aanleiding bestaat tot toepassing van artikel 21, zijn de artikelen 14 en 18, eerste lid, tweede tot en met vijfde volzin, en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

2. De mededeling van de geneesheer-directeur, bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan tijdens de achtste of zevende week voor het einde van de geldigheidsduur van de lopende machtiging.

3. Artikel 18, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. De vordering tot het verlenen van een latere machtiging tot voortgezet verblijf wordt ingesteld tijdens de zesde of vijfde week voor het einde van de geldigheidsduur van de lopende machtiging. Artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing. Met betrekking tot de behandeling van de vordering door de rechter zijn de artikelen 6, met uitzondering van het zevende lid, en 7 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de rechter in elk geval beslist binnen vier weken na het instellen van de vordering. De artikelen 10, 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing. Artikel 10 wordt in deze gevallen toegepast zodra de machtiging is verleend.

Artikel 23

1. De machtiging tot voortgezet verblijf als bedoeld in artikel 22 wordt gegeven voor de duur van één jaar na haar dagtekening.

2. De artikelen 19, tweede en derde lid, en 20 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24

De artikelen 21 tot en met 23 zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot personen die op grond van een latere machtiging tot voortgezet verblijf in een psychiatrisch ziekenhuis verblijven.

§ 5. Spoedopneming en daarop aansluitende voorlopige machtiging

Artikel 25

1. De burgemeester kan in het geval, bedoeld in het tweede lid, een persoon die zich in zijn gemeente bevindt, doen opnemen in een psychiatrisch ziekenhuis, indien deze persoon geen blijk geeft van de nodige bereidheid daartoe. Artikel 2, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De burgemeester kan slechts last geven tot een opneming als bedoeld in het eerste lid, indien naar zijn oordeel

- a. betrokkene gevaar veroorzaakt,
- b. het ernstige vermoeden bestaat dat een stoornis van de geestvermogens betrokkene het gevaar doet veroorzaken,
- c. het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat toepassing van § 1 niet kan worden afgewacht, en
- d. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend.

3. Een last tot een opneming als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden gegeven bij schriftelijke beschikking. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken, worden nadere voorschriften gegeven met betrekking tot de schriftelijke beschikking, bedoeld in de vorige volzin.

4. Het ten uitvoer leggen van een krachtens het eerste lid gegeven beschikking draagt de burgemeester zo mogelijk op aan een of meer personen met kennis van de zorg voor geestelijk gestoorde. Deze kunnen daartoe elke plaats betreden waar de op te nemen persoon zich bevindt. Zij kunnen zich doen vergezellen door een of meer ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie. In een woning treden zij tegen de wil van de bewoner slechts binnen krachtens een door de burgemeester gegeven, bij het binnentreden te tonen, schriftelijke last, na voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden. De burgemeester ziet erop toe, dat een van de door hem aangewezen personen op zijn ambtseed of -belofte een schriftelijk verslag van het binnentreden opstelt. Een afschrift van dit verslag wordt uiterlijk op de tweede dag na die waarop in de woning is binnengetreden, aan de bewoner uitgereikt of aan de woning bezorgd.

5. De door de burgemeester aangewezen personen kunnen aan de betrokkene voorwerpen ontnemen, die een gevaar voor de veiligheid van de betrokkene of van anderen kunnen opleveren. Zij zijn bevoegd hem daartoe aan de kleding of aan het lichaam te onderzoeken.

6. Zo mogelijk worden de overeenkomstig het vijfde lid ontnomen voorwerpen met de betrokkene overgebracht naar het psychiatrische ziekenhuis of ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, waarin hij wordt opgenomen. In het ziekenhuis wordt de patiënt een bewijs van ontvangst afgegeven, waarin die voorwerpen zijn omschreven, voor zover dit niet in strijd is met enig wettelijk voorschrift. De voorwerpen worden voor de patiënt bewaard.

7. Bij de opneming van de betrokkene in het psychiatrisch ziekenhuis of andere ziekenhuis wordt door de door de burgemeester aangewezen personen een afschrift van de in artikel 26 bedoelde geneeskundige verklaring aan het ziekenhuis overgelegd.

Artikel 26

1. De burgemeester vraagt vooraf aan een psychiater of, zo dat niet mogelijk is, aan een arts, niet psychiater zijnde, een schriftelijke verklaring waaruit blijkt dat het geval, bedoeld in artikel 25, tweede lid, zich voordoet.

2. Indien de arts die de verklaring afgeeft, geen psychiater is, pleegt hij zo mogelijk tevoren overleg met een psychiater en wel, indien de betrokkene onder behandeling is van een psychiater, bij voorkeur met die psychiater; indien de arts die de verklaring afgeeft, niet is de huisarts van de patiënt, pleegt hij zo mogelijk tevoren overleg met de huisarts.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van de geneeskundige verklaring, bedoeld in de voorgaande leden.

Artikel 27

1. De burgemeester tekent zo spoedig mogelijk op de beschikking, bedoeld in artikel 25, eerste lid, de door hem ontvangen gegevens omtrent toepassing van de overige artikelen van deze paragraaf aan.

2. De schriftelijke beschikking, de in artikel 26 bedoelde geneeskundige verklaring en een afschrift van het opgemaakte proces-verbaal, worden gedurende vijf jaren ter gemeentesecretarie bewaard. De in de loop van deze termijn ontvangen stukken betreffende deze patiënt worden daarbij gevoegd.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken, worden in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer regels gegeven met betrekking tot het beheer van de in het tweede lid bedoelde stukken.

4. Is de beschikking niet ten uitvoer gelegd, dan wordt daarop de reden van niet-tenuitvoerlegging aangetekend. Het tweede lid is van toepassing.

Artikel 28

Is de opneming in een psychiatrisch ziekenhuis niet aanstonds mogelijk, dan neemt de burgemeester, in overleg met de inspecteur in wiens ambtsgebied zijn gemeente is gelegen, de nodige maatregelen om onverwijld opneming in een ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, te bewerkstelligen. In dat geval wordt door de burgemeester, in overleg met de inspecteur, zorg gedragen voor overbrenging naar een psychiatrisch ziekenhuis zodra dit mogelijk is.

Artikel 29

1. De burgemeester draagt zorg dat zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen 24 uur na de dag waarop de beschikking is gegeven, de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied zijn gemeente is gelegen, van de getroffen maatregel telefonisch of mondeling op de hoogte worden gesteld. Indien het ziekenhuis waarin de betrokkene zich ten tijde van de mededeling bevindt, is gelegen buiten het ambtsgebied van de inspecteur en de officier van justitie, die op grond van de eerste volzin door de burgemeester op de hoogte moeten worden gesteld, worden ook de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied het ziekenhuis is gelegen, overeenkomstig het in de eerste volzin bepaalde op de hoogte gesteld.

2. Binnen twee dagen nadat de beschikking is gegeven zendt de burgemeester aan de in het eerste lid bedoelde functionarissen bij aangetekend schrijven een afschrift van de beschikking en van de in artikel 26 bedoelde geneeskundige verklaring.

Artikel 30

Bij de opneming geeft de burgemeester aan de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger en de naaste (familie) betrekkingen van de betrokkene kennis van de door hem op grond van artikel 25 gegeven beschikking en van de opneming.

Artikel 31

1. Met betrekking tot personen die op last van de burgemeester overeenkomstig deze paragraaf in een ziekenhuis zijn opgenomen, is artikel 13 van overeenkomstige toepassing.

2. De ingevolge het vijfde lid jo artikel 15, vierde lid, bevoegde officier van justitie verzoekt de geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis waar betrokkene is opgenomen, onverwijld, doch in elk geval binnen 24 uur na de dag van ontvangst van de in artikel 29, eerste lid, bedoelde mededeling om een verklaring waaruit blijkt dat de betrokkene gestoord is in zijn geestvermogens en dat het geval, bedoeld in artikel 13, zich voordoet. Indien betrokkene is opgenomen in een ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, verzoekt de officier van justitie binnen de in de vorige volzin bedoelde termijn om de afgifte van een geneeskundige verklaring als in die volzin bedoeld aan een psychiater, die door het ziekenhuis in de gelegenheid wordt gesteld de betrokkene te onderzoeken. Artikel 4, tweede, derde en vierde lid, is van toepassing.

3. Indien de verklaring, bedoeld in het tweede lid, niet is ontvangen binnen drie dagen na het desbetreffende verzoek, deelt de officier van justitie aan de geneesheer-directeur schriftelijk mede dat geen vordering zal worden ingesteld.

4. Indien de officier van justitie na ontvangst van de in het tweede lid bedoelde verklaring van oordeel is dat zich een geval als bedoeld in artikel 13 voordoet, stelt hij binnen twee dagen bij de rechter een vordering in tot het verlenen van een voorlopige machtiging als bedoeld in artikel 13. Bij de vordering worden de in artikel 4, vijfde en zesde lid, en artikel 29, tweede lid, bedoelde bescheiden alsmede het verzoek en de verklaring, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, overgelegd. De griffier deelt aan de geneesheer-directeur schriftelijk mede dat de vordering is ingesteld.

5. Artikel 15, vierde en zesde tot en met achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.

6. De betrokkene kan de rechter bij het in artikel 429h van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde verweerschrift dan wel, indien de officier van justitie geen vordering als bedoeld in het vierde lid instelt, binnen 30 dagen nadat de last is gegeven, bij afzonderlijk verzoekschrift verzoeken, uitspraak te doen over de rechtmatigheid van de door de burgemeester gegeven last. De rechter stelt de burgemeester of een door hem aangewezen ambtenaar in de gelegenheid zich over dit verzoek te doen horen.

7. Wanneer de betrokkene na de in artikel 29, eerste lid, bedoelde mededeling, doch voordat de officier van justitie een vordering heeft ingesteld als bedoeld in het vierde lid, wordt overgebracht naar een ziekenhuis in het ambtsgebied van een andere officier van justitie, en de laatstbedoelde officier van justitie de behandeling van de zaak voortzet, geeft hij opnieuw toepassing aan de voorgaande leden van dit artikel.

§ 6. *Rechterlijke machtiging op eigen verzoek*

Artikel 32

1. De rechter kan op vordering van de officier van justitie een machtiging verlenen om een persoon die gestoord is in zijn geestvermogens en die bereid is deswege in een psychiatrisch ziekenhuis een behandeling te ondergaan, in een psychiatrisch ziekenhuis op te nemen of te doen verblijven, ook indien die bereidheid tijdens de duur van de machtiging komt te ontbreken.

2. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan slechts worden verleend indien naar het oordeel van de rechter

- a. de betrokkene gevaar veroorzaakt, en
- b. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend.

3. Een machtiging als bedoeld in het eerste lid kan, behoudens in het geval, bedoeld in het vijfde lid, slechts worden verleend op verzoek van betrokkene.

4. Een verzoek als bedoeld in het derde lid kan ook worden gedaan door een minderjarige of onder curatele gestelde, die daartoe voldoende inzicht in de eigen situatie heeft. De minderjarige of onder curatele gestelde, die een verzoek als bedoeld in het derde lid heeft gedaan, is bekwaam hiertoe in rechte op te treden.

5. Een verzoek als bedoeld in het derde lid kan ten behoeve van een minderjarige of onder curatele gestelde worden gedaan door zijn ouders die de ouderlijke macht uitoefenen dan wel een van hen, zijn voogd of zijn curator, doch slechts indien de betrokken minderjarige of onder curatele gestelde daarmee instemt.

Artikel 33

1. Het verzoek, bedoeld in artikel 32, derde lid, wordt schriftelijk gedaan bij de officier van justitie bij de volgens artikel 5, vierde lid, bevoegde rechtbank.

2. In het verzoek moet het psychiatrische ziekenhuis worden genoemd, waarin opname of verder verblijf wordt verzocht.

3. Bij het verzoek moeten worden overgelegd

a. een verklaring van een psychiater, verbonden aan het in het verzoek genoemde psychiatrische ziekenhuis, waaruit blijkt dat de persoon die de plaatsing verzoekt of met wiens instemming de plaatsing wordt verzocht, gestoord is in zijn geestvermogens en dat het geval, bedoeld in artikel 32, tweede lid, onder a en b, zich voordoet;

b. een door de onder a bedoelde psychiater tezamen met betrokkene opgesteld behandelingsplan.

4. De verklaring moet ten hoogste zeven dagen voor het verzoek zijn opgemaakt en door de psychiater zijn ondertekend. De verklaring is met redenen omkleed.

5. Het behandelingsplan moet ten hoogste zeven dagen voor het verzoek zijn opgemaakt en door de psychiater en de betrokkene zijn ondertekend.

6. Artikel 5, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

7. Met betrekking tot de behandeling van de vordering door de rechter zijn de artikelen 6, met uitzondering van het zevende lid, 7 en 9 tot en met 12 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 34

1. De machtiging op eigen verzoek als bedoeld in artikel 32 wordt gegeven voor een door de rechter te bepalen duur, welke niet langer kan zijn dan een jaar en niet korter dan een half jaar na haar dagtekening.
2. De rechter beslist zo spoedig mogelijk.
3. Artikel 20 is van overeenkomstige toepassing, ingeval op de vordering afwijzend wordt beschikt.
4. De artikelen 13 tot en met 24 zijn ten aanzien van degene die op grond van een machtiging als bedoeld in artikel 32 in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft van overeenkomstige toepassing na verloop van de geldigheidsduur van die machtiging.

HOOFDSTUK III

Rechten van onvrijwillig in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende patiënten

Artikel 35

1. Het bestuur van een psychiatrisch ziekenhuis draagt zorg dat aan een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, aan de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger alsmede aan de naaste (familie) betrekkingen van de patiënt, zo spoedig mogelijk na zijn opneming schriftelijk wordt medegedeeld welke arts of andere persoon in het ziekenhuis in het bijzonder verantwoordelijk zal zijn voor zijn behandeling.
2. Met betrekking tot een patiënt op wie hoofdstuk II, § 2 of § 6 toepassing heeft gevonden terwijl hij reeds in het psychiatrisch ziekenhuis verbleef, wordt aan het eerste lid uitvoering gegeven zo spoedig mogelijk na het verlenen van de rechterlijke machtiging.
3. Bij opneming in het ziekenhuis of op een later tijdstip kunnen aan de patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, de voorwerpen worden ontnomen die een gevaar kunnen opleveren voor zijn veiligheid of de goede gang van zaken in het ziekenhuis. De patiënt kan daartoe aan zijn kleding of aan het lichaam worden onderzocht.
4. Indien de patiënt voorwerpen als bedoeld in het vorige lid worden ontnomen, wordt hem een bewijs van ontvangst afgegeven, waarin die voorwerpen zijn omschreven. De voorwerpen worden voor de patiënt bewaard, voor zover dit niet in strijd is met enig wettelijk voorschrift.

Artikel 36

1. Het bestuur van het ziekenhuis draagt ervoor zorg dat een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger alsmede de naaste (familie) betrekkingen van de patiënt zo spoedig mogelijk na zijn opneming in het bezit worden gesteld van een schriftelijk overzicht van de in het ziekenhuis geldende huisregels alsmede van de op grond van deze wet aan de patiënt toekomende rechten. In het overzicht, bedoeld in de vorige volzin, is opgenomen het adres waaronder het bestuur van het ziekenhuis bereikbaar is voor klachten als bedoeld in artikel 40, eerste lid. Tevens wordt de patiënt schriftelijk medegedeeld dat zijn behandelingsgegevens worden opgenomen in een voor hem aan te leggen patiëntendossier. Artikel 35, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. Indien op een patiënt artikel 16 of hoofdstuk II, § 5, toepassing heeft gevonden, draagt het bestuur van het ziekenhuis ervoor zorg dat de betrokkene, de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger alsmede zijn naaste (familie)betrekkingen zo spoedig mogelijk na het geven van de last door de burgemeester onderscheidenlijk na zijn opneming in het bezit worden gesteld van een afschrift van de beschikking van de burgemeester.

3. De voor de behandeling verantwoordelijke persoon draagt zorg dat de patiënt een mondelinge toelichting terzake ontvangt.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot het in het eerste lid bepaalde.

Artikel 37

1. De geneesheer-directeur draagt zorg dat zo spoedig mogelijk na de opneming van een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, door de voor de behandeling verantwoordelijke persoon, in overleg met de patiënt, een behandelingsplan wordt opgesteld. Artikel 35, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de patiënt op grond van de stoornis van zijn geestvermogens niet in staat is zijn wil met betrekking tot de voorgestelde behandeling te bepalen, pleegt de behandelende persoon ter zake overleg met de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger, alsmede met de naaste (familie)betrekkingsgen van de patiënt.
3. Het behandelingsplan, bedoeld in het eerste lid, is erop gericht de stoornis zo te verbeteren dat het gevaar op grond waarvan de patiënt, zonder van de bereidheid daartoe te hebben blijk gegeven, in het ziekenhuis moet verblijven, wordt weggenomen. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld, waaraan een behandelingsplan ten minste moet voldoen.
4. Indien het in het overleg, bedoeld in het eerste en tweede lid, niet mogelijk is overeenstemming te bereiken over het behandelingsplan, stelt de behandelende persoon de geneesheer-directeur hiervan in kennis.
5. Indien het overleg over het behandelingsplan niet tot overeenstemming heeft geleid kan met betrekking tot de patiënt geen behandeling worden toegepast. Evenmin kan een behandeling worden toegepast indien weliswaar het overleg over het behandelingsplan tot overeenstemming heeft geleid doch de patiënt, in staat zijn wil te bepalen ten aanzien van de behandeling, zich daartegen verzet. In afwijking van de beide voorgaande volzinnen kan niettemin het voorgestelde, onderscheidenlijk het overeengekomen behandelingsplan worden toegepast indien dit volstrekt noodzakelijk is om ernstig gevaar voor de patiënt of anderen, voortvloeiend uit de stoornis van de geestvermogens, af te wenden.
6. De geneesheer-directeur geeft zo spoedig mogelijk na het begin van een behandeling met toepassing van de derde volzin van het vijfde lid, daarvan kennis aan de in het tweede lid bedoelde personen en aan de inspecteur.

Artikel 38

1. Met betrekking tot een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, kunnen, anders dan ter uitvoering van een behandelingsplan met inachtneming van artikel 37, geen middelen en maatregelen worden toegepast dan ter overbrugging van tijdelijke noodsituaties welke door de patiënt in het ziekenhuis als gevolg van de stoornis van de geestvermogens worden veroorzaakt.
2. De middelen en maatregelen die kunnen worden toegepast in gevallen als bedoeld in het eerste lid, worden bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Daarbij kunnen termijnen worden aangegeven, gedurende welke ten hoogste de onderscheidene middelen met betrekking tot een bepaalde patiënt mogen worden toegepast.
3. De geneesheer-directeur geeft zo spoedig mogelijk na het begin van de toepassing van een middel of maatregel als bedoeld in de vorige leden daarvan kennis aan de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger en de naaste (familie)betrekkingsgen.

Artikel 39

1. Aan een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, kunnen geen beperkingen worden opgelegd in de uitoefening van het recht op vrije briefwisseling, behoudens een in aanwezigheid van de patiënt uit te voeren controle op meegezonden voorwerpen.

2. Tenzij in de volgende leden anders is bepaald, kunnen aan een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, geen beperkingen worden opgelegd in de uitoefening van het recht

1°. tot het ontvangen van bezoek overeenkomstig de daarvoor geldende huisregels;

2°. op bewegingsvrijheid in en rond het ziekenhuis overeenkomstig de daarvoor geldende huisregels, anders dan als middel of maatregel, aangegeven bij algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 38, tweede lid.

3. Beperkingen in het ontvangen van bezoek kunnen, tenzij de bezoeker een advocaat of procureur is die als raadsman van de patiënt optreedt, dan wel een justitiële autoriteit, de hoofdinspecteur of de inspecteur, worden opgelegd:

a. indien van het bezoek ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van de patiënt, voor zover dit telkenmale uit een uitdrukkelijke verklaring van de voor zijn behandeling verantwoordelijke persoon blijkt, dan wel

b. indien dit ter handhaving van de orde in het ziekenhuis of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

4. Beperkingen in de bewegingsvrijheid in en rond het ziekenhuis, als in het tweede lid bedoeld, kunnen worden opgelegd

a. indien naar het oordeel van de voor de behandeling verantwoordelijke persoon daarvan ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van de patiënt, dan wel

b. indien dit ter handhaving van de orde in het ziekenhuis of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

5. Van de oplegging van beperkingen overeenkomstig het derde of vierde lid wordt onverwijld mededeling gedaan aan de geneesheer-directeur.

Artikel 40

1. De patiënt, elke andere in het ziekenhuis verblijvende patiënt en ieder der in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen kan tegen een beslissing als bedoeld in de artikelen 37, vijfde lid, derde volzin, 38 en 39 bezwaar maken door de indiening van een schriftelijke klacht bij het bestuur van het psychiatrisch ziekenhuis.

2. Het bestuur van een ziekenhuis kan een commissie belasten met de beslissing op klachten als bedoeld in het eerste lid. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gegeven met betrekking tot de samenstelling van commissies als bedoeld in de eerste volzin en met betrekking tot de wijze waarop klachten door besturen en commissies worden behandeld. Voor de toepassing van de volgende leden wordt een commissie als bedoeld in de eerste volzin gelijkgesteld met het bestuur.

3. Het adres waaronder het bestuur van het ziekenhuis bereikbaar is voor klachten als bedoeld in het eerste lid, wordt door de zorg van de geneesheer-directeur door bevestiging van een schriftelijke mededeling dienaangaande op de daarvoor in aanmerking komende plaatsen in het ziekenhuis bekendgemaakt.

4. De indiening van de klacht schorst niet de beslissing waartegen de klacht is gericht.

5. Het bestuur behoeft een klacht niet in behandeling te nemen, indien een gelijke klacht nog in behandeling is.

6. Het bestuur geeft binnen twee weken na ontvangst van de klacht van zijn met redenen omklede beslissing daarop of van het niet in behandeling nemen daarvan op grond van het bepaalde in het vijfde lid, kennis aan de klager, de betrokken patiënt, de behandelende persoon, de geneesheer-directeur en de inspecteur.
7. Indien het bestuur binnen twee weken na ontvangst van de klacht geen beslissing heeft genomen of indien de beslissing van het bestuur niet inhoudt dat de klacht gegrond is, kan de klager de inspecteur schriftelijk vragen een verzoekschrift in te dienen ter verkrijging van de beslissing van de rechter over de klacht. De klager voegt bij dit verzoek afschrift van de klacht en van de beslissing van het bestuur of van de mededeling van het bestuur dat het de klacht niet in behandeling neemt.
8. De inspecteur behoeft geen gevolg te geven aan het verzoek, indien hij de klager kennelijk niet ontvankelijk acht, dan wel indien hij tijdens de zes maanden, voorafgaande aan het verzoek, reeds de beslissing van de rechter terzake heeft gevraagd. In andere gevallen is hij verplicht binnen twee weken een verzoekschrift in te dienen, waarin de beslissing van de rechter over de klacht wordt gevraagd.
9. Indien het verzoek afkomstig is van een ander dan de betrokken patiënt, hoort de inspecteur de patiënt om vast te stellen of deze bezwaar heeft tegen het uitlokken van een rechterlijke uitspraak over de klacht. De inspecteur kan slechts om gewichtige redenen besluiten aan het verzoek gevolg te geven, indien de patiënt hiertegen bezwaar gevoelt.
10. Indien de inspecteur gevolg geeft aan het verzoek, doet hij in zijn verzoekschrift ten behoeve van de rechter met redenen omkleed van zijn zienswijze blijken.
11. De artikelen 6, eerste lid, tweede lid, en vierde tot en met zevende lid, en 7 zijn van overeenkomstige toepassing. Indien de klager geen raadsman heeft, kan uitsluitend de rechter hem een raadsman toevoegen.
12. Indien de rechter de klacht kennelijk ongegrond acht, kan hij zonder behandeling ter terechtzitting onmiddellijk op het verzoekschrift beschikken.
13. De griffier zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van de beschikking aan de klager, de patiënt, zo deze niet is de klager, de raadsman van de patiënt, de behandelende persoon, de geneesheer-directeur, het bestuur en aan de inspecteur.

Artikel 41

1. De patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, kan, onverminderd zijn recht om zelf een overplaatsing te bewerkstelligen, aan de geneesheer-directeur mondeling of schriftelijk overplaatsing verzoeken naar een al dan niet door hem met name genoemd ziekenhuis.
2. Indien de geneesheer-directeur van oordeel is dat het in het belang van de patiënt is aan het verzoek gevolg te geven, neemt hij terzake de nodige stappen.
3. Indien de geneesheer-directeur meent aan het verzoek niet te kunnen voldoen, stelt hij schriftelijk de inspecteur in kennis van het door hem ontvangen verzoek, onder mededeling van de redenen waarom hij meent daaraan geen gevolg te kunnen geven.
4. De inspecteur hoort zo nodig de patiënt. Indien de inspecteur overplaatsing gewenst voorkomt, treft hij de nodige maatregelen om opneming in een ander ziekenhuis te bewerkstelligen. De geneesheer-directeur draagt op aanwijzing van de inspecteur zorg voor overbrenging van de patiënt naar het andere ziekenhuis.

Artikel 42

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen aanvullende regels worden gegeven ter waarborging van de rechten van de personen op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden.

2. Een algemene maatregel van bestuur op grond van het eerste lid of op grond van artikel 36, vierde lid, 37, derde lid, tweede volzin, 38, tweede lid, of 40, tweede lid, wordt vastgesteld op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie.

HOOFDSTUK IV

Verlof en ontslag

Artikel 43

1. Indien de uit de stoornis van de geestvermogens voortvloeiende gevaarlijkheid van een met toepassing van hoofdstuk II in een psychiatrisch ziekenhuis opgenomen patiënt zover is verminderd dat het verantwoord is hem tijdelijk in de maatschappij te doen terugkeren, geeft de geneesheer-directeur hem, voor zover dit in het belang van de patiënt gewenst is, verlof het psychiatrisch ziekenhuis voor een daarbij aan te geven periode te verlaten. Zo mogelijk en nodig wordt tevoren overleg gepleegd met de in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen, met degene door wie de patiënt voorafgaande aan zijn opneming in een ziekenhuis werd verzorgd, alsmede met de instelling of psychiater, die betrokkene voorafgaande aan zijn opneming behandelde of begeleidde, en de huisarts van betrokkene.

2. Verlof voor een aaneengesloten periode van meer dan 60 uren kan per kalenderjaar ten hoogste twee maal worden gegeven en wel telkens voor ten hoogste twee weken. Indien overwogen wordt het verlof langer dan 60 uren te doen duren, wordt overleg gepleegd met de officier van justitie in wiens ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen.

3. Aan de toekenning van het verlof kunnen voorwaarden worden verbonden, het gedrag van de patiënt betreffende. De voorwaarden mogen de godsdienstige en staatkundige vrijheid van betrokkene niet beperken.

4. Tot de voorwaarden, bedoeld in het derde lid, kan de opdracht behoren dat de betrokkene zich stelt onder toezicht van een daarbij aangewezen instelling of natuurlijke persoon, die hem bij de naleving van de andere voorschriften hulp en steun verleent.

5. Onze Minister stelt een lijst samen van instellingen die aangewezen kunnen worden voor het uitoefenen van toezicht, als in het vierde lid bedoeld.

Artikel 44

1. De geneesheer-directeur trekt het in artikel 43 bedoelde verlof in, wanneer de uit de stoornis van de geestvermogens voortvloeiende gevaarlijkheid van betrokkene dit noodzakelijk maakt. Het verlof kan door de geneesheer-directeur worden ingetrokken wanneer de patiënt de gestelde voorwaarden niet nakomt of op verzoek van de patiënt. De geneesheer-directeur pleegt overleg met de ingevolge artikel 43, vierde lid, aangewezen toezichthoudende instelling of persoon.

2. Tegen het besluit van de geneesheer-directeur tot intrekking van het verlof staat voor betrokkene en voor ieder der in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen de mogelijkheid open te verzoeken de beslissing van de rechter te vorderen overeenkomstig het bepaalde in artikel 47, derde tot en met zesde lid, en achtste lid.

Artikel 45

1. Indien de uit de stoornis van de geestvermogens voortvloeiende gevaarlijkheid van een met toepassing van hoofdstuk II in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende patiënt zover is verminderd dat het verlenen van ontslag uit de psychiatrisch ziekenhuis onder daaraan te verbinden voor-

waarden verantwoord is, verleent de geneesheer-directeur hem, voor zover dit in het belang van de patiënt gewenst is, voorwaardelijk ontslag. Tevoren wordt overleg gepleegd met de officier van justitie in wiens ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen.

2. Artikel 43, eerste lid, laatste volzin, derde lid, laatste volzin, en vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing. De geneesheer-directeur stelt tevoren de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger alsmede de naaste (familie)betrekkingen van de patiënt op de hoogte van het voorgenomen voorwaardelijk ontslag.

3. Met betrekking tot intrekking van het voorwaardelijk ontslag is artikel 44 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 46

1. Tenzij voortzetting van het verblijf in het psychiatrisch ziekenhuis als vrijwillige patiënt gewenst is en betrokkene blijk geeft van de nodige bereidheid daartoe, verleent de geneesheer-directeur een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, ontslag uit het ziekenhuis zodra zich één van de volgende omstandigheden voordoet:

a. de betrokkene niet of niet langer in zijn geestesvermogens gestoord of gevaarlijk is dan wel het gevaar door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend;

b. de geldigheidsduur van de in hoofdstuk II, §§ 1 tot en met 4, en § 6, bedoelde rechterlijke machtigingen is verstreken, tenzij tijdig een vordering is ingesteld tot het verlenen van de aansluitende rechterlijke machtiging; in dat geval verleent de geneesheer-directeur ontslag

1°. zodra op de vordering afwijzend is beslist, tenzij daarbij met toepassing van artikel 19, derde lid, is bepaald dat het ontslag eerst wordt verleend wanneer de afwijzing onherroepelijk is geworden,

2°. zodra op de vordering onherroepelijk afwijzend is beslist, indien artikel 19, derde lid, toepassing heeft gevonden, dan wel

3°. zodra de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken, indien binnen die termijn geen beschikking is gegeven;

c. door de officier niet of niet tijdig een vordering wordt ingesteld of door de rechter afwijzend wordt beschikt ter zake van een voorlopige machtiging met betrekking tot een met toepassing van artikel 16 of hoofdstuk II, § 5, in het ziekenhuis verblijvende persoon dan wel – indien binnen de daarvoor gestelde termijn geen beschikking is gegeven – zodra de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken; of

d. door de rechter ontslag na toepassing van artikel 47 wordt bevolen.

2. Artikel 43, eerste lid, laatste volzin, en tweede lid, laatste volzin, is van overeenkomstige toepassing. De geneesheer-directeur stelt tevoren de echtgenoot, de wettelijke vertegenwoordiger alsmede de naaste (familie)betrekkingen van de patiënt op de hoogte van het voorgenomen ontslag.

3. Het eerste lid, onder a en c, en het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot personen die met toepassing van hoofdstuk II, § 5, in een ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, zijn opgenomen, met dien verstande dat aan hen, in afwijking van de aanhef van het eerste lid, steeds ontslag wordt verleend.

Artikel 47

1. Een met toepassing van hoofdstuk II, §§ 1 tot en met 6, in een psychiatrisch ziekenhuis verblijvende patiënt, ieder der in artikel 3, eerste lid, bedoelde personen alsmede de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, kan aan de geneesheer-directeur van het psychiatrisch ziekenhuis het ontslag van de patiënt uit het ziekenhuis verzoeken. Een verzoek als bedoeld in de eerste volzin kan niet worden gedaan binnen drie maanden nadat ten aanzien van de betrokken patiënt een vordering is ingesteld tot het verlenen van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf of van een machtiging tot voortgezet verblijf.

2. De geneesheer-directeur beslist op het verzoek met inachtneming van artikel 46. Een afwijzende beslissing is met redenen omkleed en wordt schriftelijk aan de verzoeker en aan de inspecteur medegedeeld.

3. In geval van een afwijzende beslissing kan degene die de beslissing heeft verkregen, zo deze niet is de officier van justitie, de officier van justitie verzoeken de beslissing van de rechter te vorderen. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan; bij het verzoek wordt gevoegd afschrift van het oorspronkelijk verzoek alsmede van de beslissing van de geneesheer-directeur.

4. De inspecteur geeft desgevraagd of eigener beweging aan de officier van justitie schriftelijk zijn oordeel over het ontslagverzoek.

5. De officier van justitie behoeft geen gevolg te geven aan het verzoek indien hij de verzoeker kennelijk niet ontvankelijk acht dan wel indien tijdens de zes maanden, voorafgaande aan het verzoek, reeds een zodanige vordering is ingesteld en uit het verzoek niet blijkt van nieuwe feiten.

6. Indien het verzoek afkomstig is van een ander dan de betrokken patiënt, hoort de officier van justitie de patiënt. Indien de patiënt bezwaar heeft tegen het uitlokken van een rechterlijke uitspraak over zijn ontslag uit het ziekenhuis, behoeft de officier van justitie evenmin gevolg te geven aan het verzoek.

7. Een vordering als bedoeld in het derde lid vervalt, wanneer met betrekking tot dezelfde patiënt een vordering tot het verlenen van een eerste machtiging tot voortgezet verblijf of van een machtiging tot voortgezet verblijf wordt ingesteld.

8. De artikelen 6, eerste tot en met zevende lid, en 7 zijn van overeenkomstige toepassing. De griffier zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van de beschikking aan de verzoeker, de patiënt, zo deze niet is de verzoeker, de geneesheer-directeur en aan de inspecteur.

9. In geval van een afwijzende beslissing op een door de officier van justitie gedaan verzoek als bedoeld in het eerste lid, kan de officier van justitie bij de rechter een vordering instellen tot het bevelen van ontslag. Het achtste lid is van overeenkomstige toepassing.

10. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot personen die met toepassing van hoofdstuk II, § 5, in een ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, zijn opgenomen.

Artikel 48

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister, kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot het in dit hoofdstuk bepaalde.

HOOFDSTUK V

Patiënten voor wie de Minister van Justitie medeverantwoordelijkheid draagt

Artikel 49

1. De artikelen 21 tot en met 24, 35 tot en met 48 en 54 tot en met 56 zijn, onverminderd het bepaalde in het tweede lid, van overeenkomstige toepassing met betrekking tot personen die op grond van een uitspraak van de strafrechter als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht in een psychiatrisch ziekenhuis verblijven.

2. Met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde personen en degenen die op grond van deze wet in een psychiatrisch ziekenhuis verblijven, worden, indien zij tevens op grond van het Wetboek van Strafrecht onvoorwaardelijk ter beschikking zijn gesteld, de artikelen 43, 45 en 46 toegepast met inachtneming van de volgende bepalingen:

1°. verlof en voorwaardelijk ontslag overeenkomstig de artikelen 43 en 45 kunnen door de geneesheer-directeur slechts worden verleend nadat hij hierover met Onze Minister van Justitie overleg heeft gepleegd;

2°. van het verlenen van ontslag overeenkomstig artikel 46 geeft de geneesheer-directeur vooraf tijdig schriftelijk kennis aan Onze Minister van Justitie.

Artikel 50

Voor de uitvoering van het bij of krachtens deze wet bepaalde, voor zover van toepassing op personen ten aanzien van wie krachtens enige wettelijke bepaling Onze Minister van Justitie medeverantwoordelijkheid draagt, handelt Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie.

HOOFDSTUK VI

Administratieve voorschriften

§ 1. Bescheiden voor opnemings en verblijf

Artikel 51

1. Door een ziekenhuis, al dan niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, worden personen door wie of ten aanzien van wie in de zin van hoofdstuk II geen blijk wordt gegeven van de nodige bereidheid tot opnemings of verblijf, slechts opgenomen tegen overlegging van één der in het tweede lid bedoelde bescheiden, dat op die persoon betrekking heeft.

2. De in het eerste lid bedoelde bescheiden zijn:

- a. een afschrift van een rechterlijke beschikking, houdende een machtiging als bedoeld in hoofdstuk II, § 1 of 6;
- b. een afschrift van een beschikking van de burgemeester als bedoeld in hoofdstuk II, § 5;
- c. een uittreksel uit een uitspraak van de strafrechter als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, voor zover die uitspraak betrekking heeft op de opnemings;
- d. een uittreksel uit een rechterlijke uitspraak, waarbij met toepassing van artikel 37, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht een terbeschikkingstelling wordt bevolen, voor zover die uitspraak betrekking heeft op de terbeschikkingstelling;
- e. een afschrift van een tot opnemings strekkende beschikking op grond van het bij en krachtens de Beginselenwet gevangeniswezen (Stb. 1951, 596) bepaalde;
- f. een uittreksel uit een rechterlijke uitspraak, waarbij met toepassing van artikel 77h van het Wetboek van Strafrecht een terbeschikkingstelling of plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling wordt bevolen, voor zover die uitspraak betrekking heeft op deze maatregel;
- g. een afschrift van een tot opnemings voor onderzoek of observatie strekkende beschikking op grond van enige daartoe de mogelijkheid openende wettelijke bepaling.

Artikel 52

1. Indien door of ten aanzien van een in een ziekenhuis, al dan niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, op grond van één der in artikel 51, tweede lid, bedoelde beslissingen opgenomen persoon na verloop van de geldigheidsduur daarvan in de zin van hoofdstuk II geen blijk wordt gegeven van de bereidheid tot voortzetting van het verblijf, dan wel indien door of ten aanzien van een niet op grond van één der bedoelde beslissingen opgenomen persoon in de zin van hoofdstuk II blijk wordt gegeven van de wil tot beëindiging van het verblijf, wordt het verblijf door het ziekenhuis slechts voortgezet tegen overlegging van één der in het tweede lid bedoelde bescheiden, dat op die persoon betrekking heeft.

2. De in het eerste lid bedoelde bescheiden zijn:
 - a. een afschrift van een rechterlijke beschikking, houdende een machtiging als bedoeld in hoofdstuk II, §§ 2, 3, 4, of 6;
 - b. een mededeling van de griffier van de rechtbank in het arrondissement waarvan het ziekenhuis is gelegen, ingevolge artikel 18, vijfde lid, dat door de officier van justitie een vordering is ingesteld tot het verkrijgen van een machtiging tot voortgezet verblijf;
 - c. een afschrift van een beschikking van de strafrechter tot verlenging van de terbeschikkingstelling op grond van artikel 37h van het Wetboek van Strafrecht;
 - d. een afschrift van een tot verlenging van het verblijf strekkende beslissing op grond van enige daartoe de mogelijkheid openende wettelijke bepaling.

Artikel 53

1. Bij overplaatsing naar een ander ziekenhuis, al dan niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, geschiedt de opneming daarin onder overlegging van een afschrift van een beslissing als bedoeld in de artikelen 51 en 52, op dat tijdstip van kracht voor de betrokken patiënt.

2. De geneesheer-directeur van het ziekenhuis, al dan niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, waarin de patiënt na overplaatsing is opgenomen, geeft van de overplaatsing zo spoedig mogelijk kennis aan de griffier van de rechtbank of het gerechtshof dan wel aan de burgemeester die de in het eerste lid bedoelde beslissing heeft genomen.

3. De griffier geeft van de overplaatsing van de patiënt – onder vermelding van het ziekenhuis waar betrokkene is opgenomen – kennis aan de personen en instellingen, die op grond van de artikelen 6, achtste lid, onder c, en 10, eerste en tweede lid, door hem zijn in kennis gesteld van de in het eerste lid bedoelde beslissing, alsmede aan de inspecteur en aan de officier van justitie, in wier ambtsgebied het ziekenhuis is gelegen, indien de overplaatsing geschiedde naar een ziekenhuis in een ander ambtsgebied.

4. De burgemeester die de in het eerste lid bedoelde beslissing heeft genomen, geeft van de overplaatsing van de patiënt – onder vermelding van het ziekenhuis waar betrokkene is opgenomen – kennis aan de personen die door hem op grond van de artikelen 29 en 30 zijn in kennis gesteld van de in het eerste lid bedoelde beslissing of van een andere overplaatsing, alsmede aan de inspecteur en de officier van justitie, in wier ambtsgebied het ziekenhuis is gelegen, indien de overplaatsing geschiedde naar een ziekenhuis in een ander ambtsgebied.

§ 2. Vastlegging van gegevens

Artikel 54

1. De geneesheer-directeur draagt zorg dat in het patiëntendossier van een persoon die met toepassing van hoofdstuk II in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft, aantekening wordt gehouden van:

- a. het op grond van artikel 37 opgestelde behandelingsplan;
- b. de voortgang per maand in de uitvoering van dit plan;
- c. de medewerking van betrokkene aan de uitvoering van dit plan;
- d. indien over een behandelingsplan geen overeenstemming is bereikt, de reden daarvoor alsmede het daartoe door de voor de behandeling verantwoordelijke persoon gedane voorstel;
- e. indien artikel 37, vijfde lid, derde volzin, toepassing heeft gevonden, de behandeling die is toegepast, en de redenen die hiertoe hebben geleid;
- f. de toepassing van artikel 38 ten aanzien van betrokkene en de redenen die hiertoe hebben geleid.

2. De geneesheer-directeur draagt voorts zorg dat in het patiëntendossier aantekening wordt gehouden van:

- a. andere beslissingen als bedoeld in de hoofdstukken III en IV en de gronden waarop deze beslissingen zijn genomen;
 - b. de ontvangen afschriften van rechterlijke beslissingen en uittreksels daaruit alsmede de afschriften van beschikkingen van de burgemeester als bedoeld in artikel 16 of hoofdstuk II, § 5.
3. De in het tweede lid, onder b, bedoelde afschriften en uittreksels worden bij het desbetreffende patiëntendossier bewaard gedurende ten minste vijf jaren na de dagtekening van de beschikking, doch ten hoogste tot na verloop van vijf jaren na het einde van het verblijf van de betrokkene in het ziekenhuis.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer regels gegeven met betrekking tot het beheer van patiëntendossiers.

Artikel 55

1. De geneesheer-directeur draagt zorg dat van elke toepassing van een middel of maatregel, aangewezen krachtens artikel 38, tweede lid, aantekening wordt gehouden in een register, ingericht naar een door Onze Minister vast te stellen model.
2. Artikel 54, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

§ 3. *Verstrekken van gegevens aan de inspecteur en officier van justitie*

Artikel 56

1. De geneesheer-directeur doet eens per maand aan de inspecteur en aan de officier van justitie, in wier ambtsgebied het ziekenhuis is gelegen, opgave van de namen der patiënten,
 - die zijn opgenomen, onder mededeling van de daarbij overgelegde bescheiden, als bedoeld in artikel 51;
 - aan wie verlof voor langer dan 60 uren of voorwaardelijk ontslag is verleend op grond van de artikelen 43 of 45, eerste lid, onder mededeling van de daaraan verbonden voorschriften onderscheidenlijk voorwaarden;
 - wier verlof of voorwaardelijk ontslag is ingetrokken op grond van artikel 44 of 45, derde lid;
 - aan wie ontslag is verleend op grond van artikel 46;
 - die zijn gestorven, onder mededeling van de doodsoorzaak.
2. De geneesheer-directeur zendt tevens eens per maand met betrekking tot met toepassing van § 5 van hoofdstuk II opgenomen patiënten wier spoedopneming in de desbetreffende maand is beëindigd, aan de inspecteur een kort verslag, houdende de bevindingen van de behandelende persoon gedurende de periode van de spoedopneming.
3. De op grond van het eerste en tweede lid verstrekte gegevens worden door de inspecteurs en de officieren van justitie uitsluitend gebezigd ten behoeve van de hen bij of krachtens de wet opgedragen taken.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, worden in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer regels gegeven met betrekking tot het beheer van de op grond van het eerste lid verstrekte gegevens.
5. Het derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de op grond van andere bepalingen van deze wet aan de inspecteur of de officier van justitie toegezonden mededelingen, gegevens en geneeskundige verklaringen.
6. Indien een met toepassing van hoofdstuk II of mede onder verantwoordelijkheid van Onze Minister van Justitie opgenomen patiënt afwezig is zonder dat hem verlof of voorwaardelijk ontslag is verleend, wordt daarvan onverwijld mededeling gedaan aan de inspecteur en de officier van justitie. De officier van justitie verleent zo nodig medewerking in het belang van een zo

spoedig mogelijk terugbrengen van de patiënt naar het psychiatrisch ziekenhuis. Van de terugkeer van een patiënt na ongeoorloofde afwezigheid wordt eveneens onverwijld mededeling gedaan aan de inspecteur en de officier van justitie.

7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, kunnen Nadere voorschriften worden gegeven ten aanzien van het in het eerste en zesde lid bepaalde.

HOOFDSTUK VII

De taak van het Staatstoezicht op de geestelijke volksgezondheid

Artikel 57

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 58 alsmede de hun bij of krachtens andere wettelijke bepalingen opgedragen taken hebben de hoofdinspecteur en de inspecteurs tot taak te waken voor de op het terrein van de volksgezondheid betrekking hebbende belangen van alle personen wier geestvermogens zijn gestoord. Zij zien deswege toe op een verantwoorde behandeling, verpleging, verzorging en bejegening van deze personen.

2. De aan de hoofdinspecteur en de inspecteurs op grond van de Gezondheidswet (Stb. 1956, 51) toekomende bevoegdheden kunnen door hem mede worden uitgeoefend voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun in het eerste lid bedoelde taak nodig is.

3. Het bestuur van een ziekenhuis, al dan niet een psychiatrisch ziekenhuis zijnde, de daaraan verbonden geneeskundigen alsmede alle anderen die een persoon die gestoord is in zijn geestvermogens, behandelen, verplegen of verzorgen, geven aan de genoemde ambtenaren alle door hen verlangde inlichtingen, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun in het eerste lid bedoelde taak nodig is.

4. Het bestuur van een ziekenhuis, al dan niet een psychiatrisch ziekenhuis zijnde, alsmede het bestuur van elke organisatie waardoor personen die gestoord zijn in hun geestvermogens worden gehuisvest, onderzocht of behandeld, verlenen aan de genoemde ambtenaren inzage van de patiëntendossiers.

5. Het bestuur van een ziekenhuis of organisatie als bedoeld in het vierde lid, stelt de genoemde ambtenaar in de gelegenheid met de personen die gestoord zijn in hun geestvermogens te spreken, al dan niet op verzoek van die personen.

6. Bevindende dat zich met betrekking tot een zich in de maatschappij bevindende persoon wiens geestvermogens zijn gestoord, een geval voordoet als bedoeld in artikel 2, geven de genoemde ambtenaren daarvan kennis aan de officier van justitie. Artikel 5, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 58

1. Een inspecteur, bevindende dat een patiënt in een ziekenhuis verblijft, terwijl niet is gebleken van de nodige bereidheid tot het verblijf in het ziekenhuis, en bij de patiëntenadministratie geen afschrift aanwezig is van een van de in de artikelen 51 en 52 bedoelde bescheiden, voor deze patiënt op dat tijdstip van kracht, nodigt de geneesheer-directeur uit hem mee te delen op grond van welke bescheiden deze patiënt in het psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen.

2. De inspecteur geeft zo nodig de officier in wiens ambtsgebied het psychiatrisch ziekenhuis is gelegen, zo spoedig mogelijk kennis van de door de geneesheer-directeur verstrekte mededeling.

Artikel 59

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, vast te stellen op de voordracht van Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, kunnen nadere voorschriften worden gegeven met betrekking tot de uitoefening van de taak van de inspecteurs.

HOOFDSTUK VIII

De taak van het openbaar ministerie

Artikel 60

1. Het openbaar ministerie verleent, zo nodig, zijn medewerking aan de tenuitvoerlegging van krachtens deze wet gegeven rechterlijke beschikkingen op vorderingen, ingesteld naar aanleiding van een daartoe ontvangen verzoek als bedoeld in hoofdstuk II, §§ 1 tot en met 4. Het openbaar ministerie is voor zover nodig voorts belast met de tenuitvoerlegging van de rechterlijke beschikkingen of vorderingen, ingesteld op een verzoek als bedoeld in artikel 32 dan wel zonder daaraan voorafgaand verzoek.

2. Het openbaar ministerie doet de in het eerste lid bedoelde taak uitvoeren door ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie, die zich zo mogelijk en nodig voorzien van de bijstand van een of meer personen met kennis van de zorg voor geestelijk gestoorden. De bedoelde ambtenaren kunnen daartoe elke plaats betreden waar de op te nemen persoon zich bevindt. In een woning treden zij tegen de wil van de bewoner slechts binnen krachtens een door de officier van justitie gegeven schriftelijke last, na voorafgaande legitiematie en mededeling van het doel van het binnentreden. De ambtenaar die de leiding heeft bij het binnentreden, maakt daarvan een schriftelijk verslag. Een afschrift van dit verslag wordt uiterlijk op de tweede dag na die waarop in de woning is binnengetroden aan de bewoner uitgereikt of aan de woning bezorgd.

3. De ambtenaren, bedoeld in het tweede lid, kunnen aan de betrokkene voorwerpen ontnemen, die een gevaar voor de veiligheid van betrokkene of van anderen kunnen opleveren. Zij zijn bevoegd hem daartoe aan de kleding of aan het lichaam te onderzoeken.

4. Zo mogelijk worden de overeenkomstig het derde lid ontnomen voorwerpen met de betrokkene overgebracht naar het psychiatrisch ziekenhuis waarin hij wordt opgenomen. In het ziekenhuis wordt de patiënt een bewijs van ontvangst afgegeven, waarin die voorwerpen zijn omschreven. De voorwerpen worden voor de patiënt bewaard, voor zover dit niet in strijd is met enig wettelijk voorschrift.

Artikel 61

1. De officieren van justitie bezoeken op onbepaalde tijden de bij gezamenlijk besluit van Onze Minister van Justitie en Onze Minister aangewezen psychiatrische ziekenhuizen in hun ambtsgebied om zich ervan te verzekeren dat niemand daarin wederrechtelijk wordt opgenomen of verblijft. Zij besteden daarbij ook aandacht aan de juiste uitvoering van artikel 35, derde en vierde lid, en artikel 39, van het bepaalde krachtens artikel 42 en van de hoofdstukken IV en VI, § 1. Het derde tot en met vijfde lid van artikel 57, voor zover betrekking hebbend op psychiatrische ziekenhuizen, en artikel 58, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Bij het in het eerste lid bedoelde besluit wordt de frequentie van de bezoeken van de officieren van justitie bepaald.

Artikel 62

De officieren van justitie leggen hun bevindingen tijdens de bezoeken, bedoeld in artikel 61, eerste lid, vast in een jaarlijks verslag. Zij zenden deze verslagen aan Onze Minister van Justitie en aan Onze Minister.

HOOFDSTUK IX

Strafbepalingen

Artikel 63

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt door deze persoon, zonder dat gebleken is van de nodige bereidheid daartoe, in een psychiatrisch ziekenhuis of ziekenhuis, niet zijnde een psychiatrisch ziekenhuis, te doen opnemen, op te nemen of diens verblijf aldaar te doen voortduren, terwijl hij weet of redelijkerwijs moest weten dat de daarvoor benodigde bescheiden, als bedoeld in de artikelen 51 en 52, niet zijn of zullen worden overgelegd of aanwezig zijn.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 37, vijfde lid, of 38, eerste en tweede lid, middelen of maatregelen toepast met betrekking tot een patiënt op wie hoofdstuk II toepassing heeft gevonden, of die op grond van een uitspraak van de strafrechter als bedoeld in artikel 37, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft.

3. De in dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn misdrijven.

Artikel 64

1. Met geldboete van ten hoogste tweeduizend vijfhonderd gulden wordt gestraft hij, die

- in strijd handelt met het bepaalde bij of krachtens de artikelen 36, eerste lid, 37, eerste, tweede of zesde lid, 38, derde lid, of 55, eerste lid;
- in strijd handelt met het bepaalde krachtens artikel 42, eerste lid, 54, vierde lid, of 55, tweede lid, voor zover zulks in de algemene maatregel van bestuur krachtens die artikelleden wordt bepaald;
- voorwaarden aan verlof of voorwaardelijk ontslag verbindt in strijd met het bepaalde bij of krachtens artikel 43, derde en vierde lid, en artikel 45, tweede lid, juncto artikel 43, derde en vierde lid;
- geen gevolg geeft aan de beschikking, bedoeld in artikel 40, twaalfde lid, aan de beschikking, bedoeld in artikel 47, achtste lid, dan wel aan de beschikking, bedoeld in de artikelen 44, tweede lid, en 45, derde lid, juncto artikel 47, achtste lid.

2. De in dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

HOOFDSTUK X

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 65

De wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen wordt ingetrokken.

Artikel 66

1. Machtigingen, verleend op grond van artikel 17, 23 of 24 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, en machtigingen, verleend op grond van de artikelen 387 en 388 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, waarvan de geldigheidsduur nog niet is verstreken op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, worden voor de toepassing van deze wet aangemerkt als eerste machtigingen tot voortgezet verblijf als bedoeld in hoofdstuk II, § 3. Zij blijven tot het eind van hun geldigheidsduur, doch in elk geval gedurende negen weken na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet van kracht.

2. Inbewaringstellingen als bedoeld in artikel 35b van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, die op grond van een beslissing van de rechter krachtens artikel 35i, eerste lid, van die wet zijn voortgezet, en waarvan de geldigheidsduur nog niet is verstreken op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, worden voor de toepassing van deze wet aangemerkt als voorlopige machtigingen als bedoeld in hoofdstuk II, § 2. Zij blijven tot het eind van hun geldigheidsduur, doch in elk geval gedurende twee weken na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet van kracht.

3. Inbewaringstellingen als bedoeld in artikel 35b van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, naar aanleiding waarvan op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet nog geen vordering als bedoeld in artikel 35i van die wet is ingesteld, worden aangemerkt als een last tot opnemings als bedoeld in artikel 25 van deze wet. De artikelen 29 en 30 zijn van toepassing met dien verstande dat de berichtgeving door de burgemeester – voor zover zij niet reeds voor bovenbedoeld tijdstip is geschied – in elk geval plaatsvindt binnen de aangegeven termijnen na dit tijdstip. Artikel 31 is van toepassing met dien verstande dat – indien de berichtgeving van de burgemeester voor bovenbedoeld tijdstip is geschied – het verzoek van de officier, bedoeld in het tweede lid van artikel 31, in elk geval wordt gedaan binnen de aangegeven termijn na dit tijdstip.

4. De behandeling van verzoekschriften en requisitoiren tot het verkrijgen van een machtiging op grond van artikel 17 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, en van vorderingen van officieren van justitie, ingesteld op grond van artikel 35i van die wet, waarop nog niet is beslist op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, wordt met toepassing van de genoemde wet voortgezet, met dien verstande dat de rechter

- op vorderingen op grond van artikel 17 van die wet beschikt als ware de vordering ingesteld met toepassing van hoofdstuk II, § 1, van deze wet, en
- op vorderingen op grond van artikel 35i van die wet beschikt als ware de vordering een vordering in de zin van artikel 13 van deze wet.

5. De behandeling van verzoekschriften en requisitoiren tot het verkrijgen van een machtiging op grond van artikel 23 of 24 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, dan wel van een machtiging of een verlenging daarvan op grond van de artikelen 387 en 388 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, waarop nog niet is beslist op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, wordt niet voortgezet.

6. Omtrent de patiënten, ten aanzien van wie ingevolge het eerste en tweede lid machtigingen en inbewaringstellingen van kracht blijven, worden aan de inspecteur en de officier van justitie de door Onze Minister te bepalen gegevens verstrekt binnen een daarbij door Onze Minister te stellen termijn.

Artikel 67

1. De bevoegdheid van de provisionele bewindvoerder, benoemd met toepassing van artikel 33 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, eindigt na verloop van zes maanden na het tijdstip van in werking treden van deze wet, tenzij

- a. binnen die termijn een beschikking waarbij curatele is uitgesproken met betrekking tot de patiënt onherroepelijk is geworden;
- b. binnen die termijn aan de patiënt ontslag wordt verleend uit het psychiatrisch ziekenhuis;
- c. een verzoek tot ondercuratelestelling is ingediend en daarop binnen die termijn niet onherroepelijk is beslist.

2. In de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, eindigt de bevoegdheid op de daar bedoelde tijdstippen.

3. In het geval, bedoeld in het eerste lid, onder c, eindigt de bevoegdheid op het tijdstip van het onherroepelijk worden van de op dat verzoek gegeven beschikking.

4. Met betrekking tot het uit artikel 32 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, voortvloeiende verlies van het beheer van de eigen goederen is het in de voorgaande leden bepaalde van overeenkomstige toepassing.

5. De patiënt die op grond van artikel 32 van de wet van 27 april 1884, Stb. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, niet beheer over de goederen van anderen heeft verloren, herkrijgt dit beheer niet door de inwerkingtreding van deze wet.

Artikel 68

In Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 260, vierde lid, vervalt aan het slot de punt en wordt toegevoegd: of krachtens de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.

B. De artikelen 387 en 388 vervallen.

Artikel 69

In artikel 73 van de Wet op de rechterlijke organisatie vervalt de punt achter de eerste volzin van het eerste lid en wordt toegevoegd:

, alsmede van zaken als bedoeld in de artikelen 20, 23 en 24 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.

Artikel 70

Behoudens voor zover bij deze wet een afwijkende regeling is getroffen, treedt op het in artikel 72 bedoelde tijdstip de Twaalfde Titel van het Eerste Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking voor de zaken waarin ingevolge het bij deze wet bepaalde de officier van justitie een vordering doet, de inspecteur een verzoekschrift indient, een verzoekschrift als bedoeld in artikel 31, zesde lid, wordt ingediend, dan wel een van de daartoe bevoegde personen beroep instelt. Artikel 429d, derde lid, is niet van toepassing op indiening door de officier van justitie of de inspecteur.

Artikel 71

Deze wet, die kan worden aangehaald als Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,

De Minister van Justitie,